

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

6 november 2002

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Herman Lauwers, Jos Stassen, Marino Keulen en Dany Vandenbossche –

**houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende ondersteuning
van de federatie van erkende organisaties voor volksontwikkelingswerk**

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jos Stassen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, Eddy Schuermans,
mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Marino Keulen,
Guy Sols ;

de heer Wilfried Aers, mevrouw Niki De Gryze, de heer
Miel Verrijken ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Stassen ;

de heer Herman Lauwers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Luc Martens,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Gilbert
Vanleenhove ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, N., Paul Wille ;

de heren Pieter Huybrechts, Julien Librecht, Felix Strackx ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwerkerke ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1257 (2001-2002)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

INHOUD

	Blz.
1. Uiteenzetting door de heer Eugeen Van Lent, voorzitter Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra	4
2. Uiteenzetting door de heer Paul Sergier, directeur Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra	5
3. Uiteenzetting door mevrouw Hilde Plas, medewerker Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten	6
4. Vragen van de commissieleden en antwoord door de sprekers	6

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Media en Sport organiseerde op donderdag 17 oktober 2002 een hoorzitting met mevrouw Hilde Plas, vertegenwoordiger van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), en de heren Eugeen Van Lent en Paul Sergier, voorzitter en directeur van de Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra (VVC).

1. Uiteenzetting door de heer Eugeen Van Lent, voorzitter Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra

De voorzitter : Alvorens de bespreking van voorliggend voorstel van decreet aan te vangen, geef ik graag het woord aan enkele specialisten uit het veld.

De heer Eugeen Van Lent, voorzitter VVC : Ik dank u van harte voor de kans die ik als voorzitter van de VVC krijg om in deze commissie onze bedenkingen ten aanzien van het voorliggende voorstel van decreet te formuleren.

Het is een klein decreet zowel inzake tekst als inzake financiële implicatie. Maar voor de VVC is het een belangrijk decreet. Dit voorstel impliceert immers de decretale erkenning van een organisatie die al 27 jaar de belangen van de werksoort culturele centra behartigt. Dat wij nu spreken van cultuurcentra en van VVC (in plaats van Fevecc) doet weinig terzake. Het gaat om dezelfde organisatie en het gaat om dezelfde – zij het enigszins geherstructureerde – werksoort.

Dit is wellicht reeds een toepassing van de aanbevelingen van de Staten-Generaal van 5 oktober 2002. Daarin werd duidelijk gesteld dat de ‘belangenbehartiging van een sector openlijk moet gebeuren en langs gestructureerde kanalen’. Voor de cultuurcentra en de gemeenschapscentra is de VVC dit kanaal.

Ik moet toegeven dat ik de voorbije jaren moeite had met de afbouw van de middelen voor de belangenbehartigers. Zeker in de culturele sector moet een democratische overheid zijn eigen tegenspraak organiseren. Stellen dat de leden van de organisatie dit allemaal zelf moeten betalen, is maar een deel van de waarheid en de werkelijkheid. Bovendien werken we niet alleen op gemeenschapsniveau maar ook op federaal niveau. Ik wil u hiervan toch enkele voorbeelden geven omdat ik denk dat dit werk veel te onbekend is.

Na meer dan 10 jaar eenzaam juridisch gevecht in verband met de toepassing van de bedrijfsvoorheffing voor buitenlandse artiesten, heeft het Hof van Beroep de Belgische Staat veroordeeld tot het terugbetalen van deze onterecht geïnde belastingen aan het cultuurcentrum. Uiteraard heeft de Belgische Staat beroep aangetekend.

We staan dus nog voor een jarenlange procedure, maar dit Hof van Beroep heeft op zijn minst erkend dat onze stelling juist was. Via deze weg zijn er vele gemeenschaps- en gemeentelijke middelen naar de Belgische Staat gevloeid. Hopelijk mogen wij binnenkort zeggen dat dit ten onrechte is gebeurd.

De Fevecc heeft al vijf jaar als eerste zeer negatief gereageerd ten aanzien van de regeling voor de Billijke Vergoeding. Dankzij deze reactie is er een gemengde werkgroep opgericht waarin de beheersvennootschappen de eigenheid van de sociaal-culturele sector erkenden. Dit alles heeft, na jaren werken, geresulteerd in een aangepast tarief voor de totale sociaal-culturele sector.

Dat wij met onze sector op het randje liepen van de wettelijkheid wat het sociaal arbeidsrecht betreft, was een publiek geheim. De voorbije jaren heeft de Fevecc hard meegewerkt aan het tot stand komen van diverse CAO's, die zorgen voor een algemeen wettelijk kader voor het personeel en voor de werkgever.

Voor de toepassing van nieuwe theatertarieven voor de auteursrechten staan we permanent in contact met onder andere SABAM. Voor de toepassing van de nieuwe federale bewakingswet, van de aanplakkingtaks, van de Europese veiligheidswetgeving en dergelijke staan we permanent in contact met de betrokken verantwoordelijke ministers en/of administraties.

Dit zijn inderdaad allemaal voorbeelden van federale of Europese materies. Het is duidelijk dat hiervoor een eigen organisatie nodig is met eigen personeel. Dankzij dit voorstel van decreet wordt aan de VVC deze mogelijkheid geboden, zij het minimaal. Het gaat immers om de betoelaging van één persoon. Andere personeelsondersteuning en de werkingskosten worden door de leden gedragen. De VVC beschouwt deze regeling slechts als een start.

De directeur van de VVC zal de bedenkingen op het voorliggende voorstel naar voren brengen.

2. Uiteenzetting door de heer Paul Sergier, directeur Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra

De heer Paul Sergier, directeur VVC : Op mijn beurt wil ik jullie danken voor de kans om onze bedenkingen hier toe te lichten. Een eerste bedenking is dat alleen de cultuurcentra als basis voor de erkenning en de subsidiëring worden opgenomen. Dat is een keuze van de overheid. Op zich is daar geen enkel probleem mee, tenzij de overheid daarmee ook het lidmaatschap van de gemeenschapscentra bij de VVC zou onmogelijk maken. Uit de voorbereidende gesprekken is duidelijk gebleken dat dit niet de bedoeling is.

De overheid beschouwt de VVC als gesprekspartner voor de cultuurcentra, maar wil uiteraard niet beperkend optreden in het lidmaatschap van deze VVC. Het is duidelijk dat veel dossiers die mijn voorzitter hier heeft aangehaald, zowel voor de cultuurcentra als voor de gemeenschapscentra van belang zijn. Maar de toelichting bij artikel 3 kan zeer dubbel geïnterpreteerd worden. We vragen dat dit artikel, eventueel in het verslag, genuanceerd wordt, waar staat dat dit artikel bepaalt welke cultuurcentra de VVC groepeerst. Dat is zeer vergaand als men dat slecht wil interpreteren.

Een tweede bedenking betreft de samenwerkingsovereenkomst met Cultuur Lokaal. De VVC vindt het principe van de samenwerkingsovereenkomst tussen belangenbehartiger en steunpunt een goede zaak. In het voorstel wordt de aanwezigheid van een dergelijke overeenkomst voor de VVC wel beschouwd als een verplichtende voorwaarde. Als men in onderhandeling moet treden met een partner voor wie dat geen verplichtende voorwaarde is, dan kan men niet als gelijkwaardige partner optreden. Met andere woorden, als het steunpunt geen overeenkomst met ons wil, beantwoorden we niet aan de voorwaarde voor erkenning en subsidiëring. Dat is noch vanuit de overheid noch vanuit Cultuur Lokaal de bedoeling en dit zou dus beter moeten geregeld worden. Ik veronderstel dat de commissie met deze beide bedenkingen weinig problemen heeft.

Zeer cruciaal voor de VVC – en niet alleen voor de VVC – is de wijze van financiering. Laat mij vanaf het begin duidelijk stellen dat de VVC blijft pleiten voor een rechtstreekse uitbetaling van de subsidies aan de VVC. We zijn tegen de omweg langs de gemeentebesturen. Wij zijn er ons van bewust dat dit voor het kabinet een erg principiële zaak is, namelijk het principe van de niet-subsidiëring van belangenbehartigers. Door de manier waarop het nu geregeld is, spaart men de kool en de geit : de belan-

genbehartiger wordt gesubsidieerd, maar niet rechtstreeks. Dit is een principe dat tot voor zaterdag 5 oktober kon gehuldigd worden. Nu zeker niet meer. Als de belangenbehartiging openlijk en langs gestructureerde kanalen moet gebeuren, dan moet ook de financiering openlijk gebeuren. Heel eenvoudig dus : het bedrag dat aan de VVC via dit voorstel wordt toegekend, wordt rechtstreeks uitbetaald aan de VVC. Uiteraard moet de VVC dan aan de criteria voldoen. Men zou kunnen stellen dat dit ook voor ons een principiële zaak is. Als we erkend en gesubsidieerd worden, dan willen we dit ook vertaald zien in een bedrag dat rechtstreeks op onze rekening wordt gestort.

Maar er is meer. Wat ons zeer moeilijk ligt, zijn de vele praktische moeilijkheden die deze procedure met zich mee zal brengen en dit alleen omwille van het principe. Ik geef even de chronologie weer. De VVC moet zijn ledenlijst van het vorig jaar aan de administratie bezorgen. Op basis daarvan berekent de administratie welk cultuurcentrum welk bedrag zal krijgen. De administratie betaalt al die gemeentebesturen dit bedrag uit. De gemeentebesturen kunnen echter problemen hebben met het ontvangen van dit bedrag omdat het niet vastgelegd is in de gemeentebegroting. Intussen maakt de VVC facturen voor al die gemeentebesturen. Deze facturen kunnen niet betaald worden omdat het bedrag niet vastgelegd of niet correct vastgelegd is in de gemeentebegroting : dus is een begrotingswijziging nodig. Intussen ontvangt de VVC geen geld en moet alsmaar herinneringen sturen, meestal zonder resultaat. Bovendien moet de VVC nog eens duidelijk maken dat dit bedrag niet het volledige lidgeld is. Naast dit bedrag moet elk cultureel centrum nog een lidgeld betalen. Op het einde van het jaar hebben veel mensen veel gewerkt en veel energie verloren om vast te stellen dat het systeem niet werkt en/of tot nodeloos lange vertragingen aanleiding geeft.

Men is bereid om de VVC te erkennen en te subsidiëren met middelen van de Vlaamse Gemeenschap. Laat het ons simpel houden en bepaal dat dit beperkt bedrag rechtstreeks aan de VVC gestort wordt. Minder werk en minder problemen voor de administratie, voor de lokale colleges, voor de gemeenteontvangers, voor de VVC enzovoort. En indien het kabinet het belangrijk vindt dat de gemeentebesturen weten dat het dankzij hen is dat de VVC kan werken, moeten er tussenformules gevonden worden die tegemoetkomen aan de principes van het kabinet en aan onze zorg voor een eenvoudige administratieve behandeling. De gemeentebesturen van de cultuurcentra die lid zijn van de VVC, zouden kunnen geïnformeerd worden over

het bedrag dat dankzij hen, door dit voorstel, rechtstreeks aan de VVC zal gestort worden.

3. Uiteenzetting door mevrouw Hilde Plas, medewerker Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Mevrouw Hilde Plas, VVSG : Het voorstel lijkt op het eerste gezicht vooral een technische aangelegenheid, namelijk de constructie voor een vereniging die als belangenbehartiger optreedt van de sector Cultuurcentra. Vanuit de verdiensten in het verleden van de Fevecc is deze vereniging onder de nieuwe naam Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra (VVC) meteen ook een feit. Deze technische aangelegenheid plaatst de VVSG in het inhoudelijk kader van het decreet Lokaal Cultuurbeleid. Het is een goed instrument voor het lokaal cultuurbeleid dat én gemeentebestuur responsabiliseert én een dynamiek voor het lokale cultuurbeleid te weegbrengt. Voor de evaluatie van het decreet is het te vroeg, maar de eerste indrukken zijn gunstig qua doelstellingen en bereik.

In het licht van de principes van het decreet Lokaal Cultuurbeleid, met sterke nadruk op het primaat van de politiek op gemeentelijk niveau en op inclusief en integraal beleid, durft de VVSG zich afvragen of de decretale verankering van een vereniging voor de belangenbehartiging van de cultuurcentra strikt genomen nodig is. In de geest van het decreet is en blijft het gemeentebestuur met een cultuurcentrum immers de eindverantwoordelijkheid van het gemeentelijk cultuurbeleid dragen, welk statuut en welke verhouding met de gemeente dat cultuurcentrum ook heeft. Een cultuurcentrum is met andere woorden een instrument en een troef voor de realisatie van het gemeentelijk cultuurbeleid. De belangenbehartiging van de gemeente tracht de VVSG naar voldoening van al onze leden te vervullen. De cultuursector is daarbinnen nooit verwaarloosd of verweesd achtergebleven en die missie is niet gewijzigd. De VVSG onderschrijft anderzijds nadrukkelijk de vrijheid van vereniging als grondrecht en wil geen afbreuk doen aan de historische verdiensten van Fevecc voor de sector van de cultuurcentra .

Anders dan de heer Sergier vind ik het geen probleem dat het voorstel de opdracht van de VCC beperkt tot de cultuurcentra, en de gemeenschapscentra niet betreft. Die zijn immers per definitie een uiting van het integraal lokaal cultuurbeleid, geen sector. De kans die de voorgestelde wijziging van het decreet geeft aan de VVC om aan te tonen dat zij voldoende steun heeft bij de gemeenten om

als belangenbehartiger te bestaan, gebeurt ons inziens terecht langs een bevestiging van het vrijwillige lidmaatschap van een cultuurcentrum door het gemeentebestuur. De VVSG geeft de overweging mee om dit lidmaatschap in artikel 4bis, § 1, consequent bij de gemeente te leggen, in de plaats van bij het cultuurcentrum van de gemeente, en in hetzelfde artikel, § 2, het bedrag uit te keren aan elke gemeente met een cultuurcentrum dat lid is. Als het cultuurcentrum geen rechtspersoon is, kan het moeilijk geld krijgen en geven, of ergens lid van worden.

Wij veronderstellen in de overgangsperiode, bij de mededeling van de nieuwe situatie en procedure, dat het lidmaatschap als uitdrukkelijke vraag zal behandeld worden door de betrokken gemeentebesturen. In het licht van de integratie van de werking van het cultuurcentrum in het hele lokale cultuurbeleid onderschrijft de VVSG die bevraging als ankermoment. Een heldere communicatie daarover door het Vlaams Parlement en de VVC ten aanzien van de gemeenten is daarbij een aandachtspunt en een voorwaarde. Het aantal gemeenten dat zijn lidmaatschap bevestigt of lid wordt in 2003 kan een indicatie zijn voor het reële draagvlak dat de VVC in het kader van het gemeentelijk cultuurbeleid vertegenwoordigt.

Technisch gesproken is de procedure die het voorstel bevat, met name de betaling van het lidgeld door de gemeente en de terugbetaling door de Vlaamse Gemeenschap van een gedeelte van het bedrag, op gemeentelijk niveau boekhoudkundig geen probleem, gesteld dat de communicatie vanwege de Vlaamse Gemeenschap en de VVC vooraf plaatsvindt en helder is.

Enkele vragen die deze constructie en procedure bij de VVSG nog oproept, zijn de volgende. De constructie is zwaar in verhouding tot het budget. Is het dan niet beter dit budget rechtstreeks in de ondersteuning van cultuurcentra te investeren ? En hoe is de verhouding tussen het totaalbudget van de VVC en het budget dat voortkomt uit de gemeentelijke bijdragen ?

4. Vragen van de commissieleden en antwoord door de sprekers

De heer Herman Lauwers : We kunnen het lidmaatschap van gemeenschapscentra bij de VVC niet verbieden, als we dat al zouden willen. Het is niet onze bevoegdheid uit te maken wie lid wenst te worden en wie dat mag. Wel is het zo dat we de cultuurcentra als sleutel voor de financiering han-

teren, want die kennen we. Ze hebben immers een apart statuut binnen het decreet. Het voorstel is bedoeld voor de belangenbehartiging van de cultuurcentra, maar de VVC kan zelf verder haar taak bepalen en uitmaken wie zij als lid opneemt.

Het klopt niet dat het steunpunt geen samenwerkingsovereenkomsten zal willen sluiten. Dat kan immers repercussies hebben op hun overeenkomst met de Vlaamse regering. Bovendien kan men zich afvragen of het een opschortende voorwaarde is. Het is een taak, maar behoort niet tot de voorwaarden.

Ik begrijp het standpunt van de VVSG. Ik betwist hun knowhow op het gebied van cultuur niet, maar ook de VVC en de voorganger Fevecc hebben veel kennis opgebouwd, die niet verloren mag gaan. We staan geen nauwere samenwerking tussen beide in de weg.

De financieringswijze is een heikel punt. Ik ben blij met de toelichting van de VVSG. De VVC schetst een pessimistisch scenario. Het gaat echter niet over zo veel leden. Er zullen altijd wel een aantal moeilijkheden zijn bij de betaling, maar dat zal de werking niet lamleggen.

Het gaat over de betrokkenheid van de gemeentebesturen en de culturele centra bij de belangenbehartiger. We geven de financiering in handen van de gebruikers. Dat is een principiële keuze, die ook gehanteerd is bij volksontwikkeling en bij het welzijnswerk.

Eens een bepaalde begrotingspost in de gemeentebegroting staat, wordt dat meestal jaarlijks zonder discussies bevestigd. Enkel het bedrag wordt aangepast. In het eerste jaar zal dat een extra inspanning vragen, maar heel wat organisaties hebben daarvoor reeds een begrotingspost. Dat kan dus geen probleem zijn.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Kan de VVC repliceren op wat mevrouw Plas gezegd heeft over de financieringsmethode van de VVC ?

Ik zal voornamelijk vragen stellen aan de VVSG omdat de VVC een aantal van mijn verzuchtingen bij de bespreking van het oorspronkelijke FOV-decreet verwoord heeft. De VVSG is gestart als belangenbehartiger, maar is momenteel meer een steunpunt voor de gemeenten. De VVSG had de taak van het steunpunt lokaal cultuurbeleid perfect kunnen opnemen. Dat steunpunt heeft nu een te omvangrijke taak en de werking overlapt met de activiteiten van de VVSG. Daarom vind ik dat de

specifieke belangenbehartiging, in casu van cultuurcentra, niet bij de VVSG mag terechtkomen. De belangen van de cultuurcentra zijn soms tegenstrijdig met de belangen van de gemeenten. Er is dus behoefte aan een aparte organisatie voor de belangenbehartiging van de specifieke segmenten, niet van de volledige sector. De VVC is dus niet overbodig.

De heer Paul Sergier : Mijn kritiek op de financieringstechniek van dit voorstel van decreet is gebaseerd op informatie van gemeenteontvangers. We hanteren inderdaad een pessimistisch scenario. Het is niet nodig om omwille van principiële redenen zoveel inspanningen te leveren voor een klein bedrag.

Mevrouw Hilde Plas : Ik wens erop te wijzen dat het lidmaatschap reeds in de begroting van de cultuurcentra staat. De bevestiging door de gemeenten van die specifieke post zal misschien een bewustere keuze impliceren. Er zullen geen technische problemen zijn voor de betalingen in 2003. Integendeel, vermits een deel van de kosten zal terugbetaald worden.

De heer Eugene Van Lent : Het probleem van de financiering is van technische aard. Ik ben directeur van het cultuurcentrum in Bornem. We kunnen in de gemeentelijke begroting het bedrag voor het VVC-lidgeld voor 2003 nog niet invullen omdat we niet kunnen voorspellen hoeveel cultuurcentra er in 2003 lid zullen worden. Wanneer dat bedrag bekend is, zal er een begrotingswijziging moeten komen. De gemeenten zullen het bedrag ten vroegste in oktober aan de VVC kunnen betalen.

De heer Marino Keulen : De begrotingspost bestaat al. Men werkt al op die manier, daarom zijn de bezwaren niet terecht.

De heer Eugene Van Lent : Er is inderdaad een begrotingspost, maar daarop staat het normale lidgeld dat elk centrum betaalt aan de VVC, ongeveer 15.000 frank. Volgend jaar wijzigt dat bedrag op basis van inkomsten, die nog niet bekend zijn. Bepaalde gemeenten weten nog niet of ze een erkend cultuurcentrum zullen hebben.

De voorzitter : De gemeenten kunnen bestaande inschrijvingen toch gewoon laten staan tot aan de begrotingswijziging. Een deel van de betaling staat immers al op de begroting.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Wanneer zal de VVC betaald worden ?

Mevrouw Hilde Plas : Wij dringen erop aan om voor duidelijkheid te zorgen tijdens de overgangsperiode voor de noodzakelijke begrotingswijziging. Ik ga er ook van uit dat het lidgeld niet zomaar drastisch verhoogd zal worden.

De heer Paul Sergier : Ik heb de indruk dat niet alles even duidelijk is. Wij gaan uit van een bepaald basisbedrag dat gebruikt wordt om een loon te betalen. Daarnaast hebben we werkingsgeld dat wij als lidgeld beschouwen. De meeste gemeentebesturen of v.z.w.'s hebben dat lidgeld in hun begroting opgenomen. Maar nu zullen we verplicht zijn om met twee soorten lidgeld te werken : enerzijds het bedrag dat de Vlaamse Gemeenschap betaalt aan de gemeentebesturen, die het vervolgens moeten doorgeven aan de VVC, en anderzijds het gewone lidgeld. Het totale lidgeld zal op die manier uiteraard verhogen.

De heer Herman Lauwers : Dat klopt. Het bedrag voor de gemeentebesturen bedraagt inderdaad 84.500 euro en het lidgeld dat u vraagt zal iets hoger zijn. De begrotingspost is er.

Ik deel de mening van mevrouw Plas dat we zo snel mogelijk over een raming van het bedrag moeten beschikken. Het kan niet moeilijk zijn om dat binnen enkele maanden bij benadering te berekenen.

De verslaggever,

Mieke VAN HECKE

De voorzitter,

Jos STASSEN
